

BLUMENTÁL

Ročník XXI

Číslo 10

Október 2010

ČO JE DOBRÉ, TOHO SA DRŽME!

Mesiac október sa nesie v znamení modlitby posvätného ruženca, čo je ešte umocnené sviatkom Panny Márie Ružencovej, ktorý oslávime 7. októbra. No pre nás v Blumentáli, ako aj vo väčšine iných farností, ruženec predstavuje modlitbu, ktorá v chrámoch zaznieva každodenne a celoročne. Tento mesiac teda nie je jediným obdobím, keď sa ruženec modlíme, ale ponúka nám príležitosť, aby sme ešte väčšmi ocenili jeho dôležitosť a krásu.

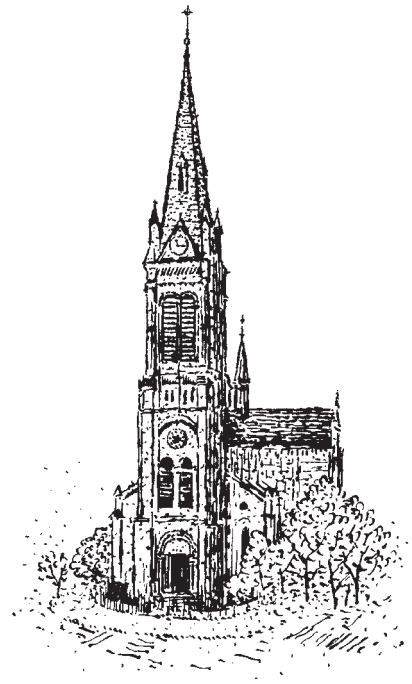
Kardinál a teológ moravského pôvodu Tomáš Špidlík vo svojej knihe *K vyšším věcem jsem se narodil* ponúka krátky historický pohľad na modlitbu posvätného ruženca. V jednej z kapitol pripomína, že legendy prisudzujú pôvod ruženca sv. Dominikovi a jeho reholi ako dôležitú duchovnú zbraň proti heretikom. Duchovní synovia sv. Dominika nepochybne spopularizovali ruženec; čo sa však týka vonkajšieho štýlu modlitby, ten je oveľa starší. Na jednom z monumentov v Ninive sú zobrazené dve ženy pod posvätným stromom s akýmisi počítadlom v rukách. Marco Polo píše o malabarskom kráľovi, že nosil na krku šnúru, na ktorej bolo 104 drahokamov, aby mohol počítať svoje ranné a večerné modlitby. Sv. Pavol Pustovník používal kapsu s 300 kamienkami, ktoré postupne od rána vyhadzoval, aby sa nepomýlil pri 300 modlitbách, ktoré denne odriekal. Možno toto sú počiatky modlitieb, ktoré sa ujali v kláštoroch, kde si mníši vytvorili modlitbovú šnúru, zvanú *filza dei Paternostri*, na ktorej počítali modlitbu *Otče náš (Pater Noster)*. Zrejme odtiaľ pochádza aj ľudový názov ruženca – *pátričky*. Od 12. storočia mariánski ctiteľia zvykli pridávať k Otčenášom aj modlitbu *Zdravas*. Napríklad blahoslavený Bonaventura Boiani (+1291) sa zvykol denne modliť 1 000, v sobotu 2 000 a na sviatok Zvestovania Panny Márie až 3 000 *zdravasov*, ale už v tom storočí sa počet týchto modlitieb ustálil na čísle 150. Bolo to dané tým, že kňazi a rehoľníci sa modlili breviár známy aj ako *Žaltár*, keďže nosnou modlitbou boli žalmy, ktorých je 150. Ti, ktorí vedeli čítať, modlili sa *Žaltár*, negramotní ľudia nahrádzali žalmy rovnakým počtom otčenášov a *zdravasov*.

A práve táto skutočnosť na prvý pohľad akoby svedčila proti modlitbe ruženca. Ved' dnes predsa už každý vie čítať. Načo používať túto modlitbu, ktorá pôvodne slúžila ľuďom bez elementárneho vzdelania? Možno aj z tohto dôvodu sa nájdu i medzi veriacimi takí, čo si myslia, že ruženec je vhodný práve tak pre staré bábiky. Kardinál Špidlík na túto námietku reaguje poukazovaním na štýl modlitby, aký uprednostňujú niektorí moderní kresťania: napr. otvorí Sväté písmo, prečítať si určitú stať a potom nad ňou uvažovať. Je to nepochybne pekné a správne, ale zároveň poznáme problém, ktorý sa týka každého z nás: nepozornosť pri modlitbe. Najskôr sa snažíme maximálne koncentrovať, a po čase, ani nezbádame ako, sme myšlienkami celkom inde. Pri posvätnom ruženci je možný moderný opačný postup. Ak by som to mal konkretizovať na našu blumentálsku farnosť, azda vyjadrim poryvy duše mnohých z vás: Človek, hnaný svojimi povinnosťami, v strese vybehne z električky pred Blumentálom, aby stihol svätú omšu a ešte pred ňou aj modlitbu ruženca. Ako vstupujete do chrámu, hlavou vám víria rozličné myšlienky. Všetko to, čo sa odohralo v práci, povinnosti, ktoré vás čakajú doma, a popri tom ešte mnohé iné bremená, ktoré život prináša... Ako sa začína ruženec, možno si človek ani neuvedomuje vstup do sveta duchovna, ale postupne, ako plynie tok otčenášov a *zdravasov*, ako rieka medzi týmito brehmi zaznievajú mystériá zo života Ježiša a Márie, začíname sa postupne vnárať do týchto tajomstiev. To všetko, čo nás vonku vyštavuje, ustupuje bokom. Začíname prežívať tajomstvo Božej prítomnosti v našom živote, aby sme z nej a v nej žili aj vtedy, keď vyjdeme z kostola a opäť sa ocitneme v kolotoči našich každodenných úloh.

A práve tu začíname cítiť, aké by to bolo opovrhovanie aj modlitbou, aj človekom, ak by sme skĺzli do vyjadrenia typu, že „ruženec je vhodný iba pre staré babky“. Naopak, je to modlitba, ktorá prinášala v minulosti a aj dnes prináša požehnanie ľudstvu. Je to modlitba, ktorá obohacuje človeka mladého i seniora, osoby so základným vzdelaním, ale aj tých, čo sú hrdí na svoje akademické tituly. Záleží na nás, či z ruženca urobíme mechanické a bezmyšlienkovité odriekanie alebo meditatívnu modlitbu so silným biblickým podkladom. Záleží na nás, či cez modlitbu posvätného ruženca robíme náš vzťah k Bohu ešte vrticnejším, alebo vsadíme ruženec do takeho kontextu, ktorý napomáha rozkladu našej viery.

Veľký ctiteľ Panny Márie sv. Ludovít Mária Grignon z Montfortu zdôrazňoval, že mariánska úcta nás ma privádzať k Bohu. Ak nás od neho odvádza, takýto kult nie je od Boha, ale od diabla. A tu mi nedá, aby som nespomenul istú záležitosť, ku ktorej som sa vyjadril v rámci homílie pri ranej sv. omši na sviatok Narodenia Panny Márie a sľúbil som, že sa tejto témy dotknem aj v úvodníku októbrového čísla nášho časopisu. Nielen v našom kostole, ale aj v iných farnostiach niektoré zbožné duše podľa všetkého s dobrým úmyslom či už v mailovej alebo v tlačenej podobe horlivo rozširovali tzv. „Naliehavú prosbu Panny Márie“. Dokonca k tomu musel zaujať verejnú stanovisko aj nitriansky Ordinariát. V tomto „posolstve“ údajne Panna Mária žiadala určiť presne stanovený deň a čas (kým,

(Dokončenie na s. 7)

*Rajské mesto Jeruzalem,
šťastný obraz pokoja,
do tvojich stien kvádre v nebi
žijúce sa zapoja,
jak keď anjeli sa k svadbe
do sprievodu vystroja.*

*Zlatá dlažba, hviezdna strecha,
kde má bývať on a ty,
sta nevesta schádzaš z neba,
zo svadobnej komnaty,
Pán ťa berie oblečenú
v lalie a zamaty.*

*Plné perál žiaria brány
sprístupnenej svätyně,
žiadnu čnosť a úkon lásky
odmena tu neminie
toho, kto pre meno Krista
žil a trpel nevinne.*

*Pod údermi tvrdým brúsom
vyleštené kamene
Staviteľ do múru vkladá,
nazve každý po mene
a v tej večnej svätej stavbe
odolajú premene.*

*Vždy a všade česť a sláva
Bohu nášmu Pánovi,
moc a chvála Otcu, Synu,
Duchu Tešiteľovi včul' i vo večnosti,
keď sa zem i nebo obnoví. Amen.*

Hymnus na slávnosť Posvätenia chrámu

NAVŹDY MLADÍ

- Dobrý deň, povedal Malý princ.
- Dobrý deň, povedal výhybkár.
- Čo tu robíš? spýtal sa Malý princ.
- Rozdeľujem cestujúcich po tisícových skupinách, povedal výhybkár. - Vypravujem vlaky, čo ich odvádzajú, raz napravo, raz naľavo.

A vysvietený rýchlik, duniac ako hrom, otriasol výhybkárovou búdkou.

- Veľmi sa ponáhľajú, povedal Malý princ. - Čo hľadajú?

- Ani človek na rušni to nevie, odpovedal výhybkár.

A v opačnom smere zadunel druhý vysvietený rýchlik.

- Už sa vracajú? spýtal sa Malý princ.

- To nie sú tí istí, povedal výhybkár. - Vymieňajú sa.

- Neboli spokojní tam, kde boli?

- Človek nikdy nie je spokojný tam, kde je, povedal výhybkár.

V tom ako hrom zadunel tretí vysvietený rýchlik.

- Idú za tými prvými cestujúcimi? spýtal sa Malý princ.

- Nejdú vôbec za ničím, povedal výhybkár. - Spia tam vnútri, alebo poriadne zívajú. Len deti si pritiskajú nos na okná.

- Len deti vedia, čo hľadajú, povedal Malý princ. - Strácajú čas pre handrovú bábiku, ona sa stáva pre ne veľmi dôležitá, a keď im ju niekto vezme, plačú....

- Majú šťastie, - povedal výhybkár.

Exupéry nám v príbehu Malého princa naznačil situáciu dnešného postmoderného človeka, ktorý sa stále kdesi ponáhľa a ktorý pritom prestal myslieť. Dieťa - Malý princ, tak ako všetky ostatné deti, kladie otázku za otázkou. Všetko ho zaujíma. A je to práve dieťa, čo sa zaujíma o pravdu života. To je pravým dôvodom šťastia, hľadania a nachádzania.

Kto je podľa teba najväčší v nebeskom kráľovstve?, pýtali sa učeníci Pána Ježiša. Po takejto otázke by sme čakali výpočet osobností - Abrahám, Mojžiš, proroci, kráľi, Panna Mária... A on? On hovorí o dieťati. Aj dnes by sme možno ocenili, keby vyhlásil za istých obyvateľov svojho kráľovstva pokrstených. Namiesto toho by opäť hovoril o odstránených a nikým nerešpektovaných maličkých. A opäť by prvým obyvateľom svojho kráľovstva urobil lotra na kríži. Keď Ježiš upozorňuje, že dieťaťom nemožno opovrhnuť, nehovorí to iba zo súcitu. Naopak, práve tento človek je pre neho nesmierne bohatý, bohatý ako chudobná vdova. Jeho bohatstvo nespočíva v peniazoch, ale v niečom inom - v jednoduchosti a bezhraničnej dôvere. Ten, kto to objaví, objaví podstatu Ježišovho kráľovstva. Boží Syn jednoznačne uprednostňuje deti ako privilegovaných klientov jeho kráľovstva, jediných klientov, čo sa doň dostanú. *Veď kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň.* V grécko-rím-

skom svete bolo absurdné brať deti vážne ako osoby, dokonca dávať ich za vzor, zvlášť ak ide o miestenku v Božom kráľovstve. A ešte k tomu všetkému vieme, že moderné, romantické oslovenie dieťaťa v tých časoch ešte neexistovalo.

Ale prečo práve deti? Všetci, zvlášť vy, otcovia a mamy, poznáte aj negatívnu stránku správania tých najmenších. Vieme, že ani deti nie sú úplne nevinné. Každému je dobre známy detský egocentrizmus, závisť, či egoizmus. Tak o čo Ježišovi vlastne ide? Prečo sa odvažuje hovoriť: *Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň!*

Preto, že deti sa ochotne a s dôverou dajú viesť za ruku a s radosťou si dávajú na-

nezabudnime, že s veľkým nákladom neprejdeme úzkou bránou! Dospelý sa pred Kráľovstvom skôr bráni, ako ho prijíma. Prečo? Lebo sa pokladá za takmer dokonalého. Naopak, dieťa sa necháva zdokonaľovať!

Svätá Terézia z Lisieux (1873 - 1897)

Ona bola v tejto veci najziarivejšou ukázkou Kristovej požiadavky. V piatok 1. októbra uplynie 113 rokov od úmrtia Terézie Martinovej, pre nás známej skôr pod menom Terézia od dieťaťa Ježiša.

Keď počujeme meno sv. Terézie z Lisieux, v myslí sa nám väčšinou vybaví sladký obrázok svätého dievčatka s kyticou ru-

ží. Naša infantilná predstava pri pohľade na tento portrét veľmi skresľuje silu jej dobrodružstva viery. Po jej kanonizácii a po následnom vydaní jej autobiografických spisov, vidno za obrázkom „bábiky s ružami“ výšku a hĺbku jej bohatého „mikrosveta“. Jej spiritualita vychádzala z absolútne detského, dôverného odovzdania sa do rúk Otca.

Nie je možné sa pristaviť pri všetkých jednotlivých momentoch jej nauky. Ktorísi z našich rehoľníkov ponúkol niekoľko hlavných a z jej učenia známych prvkov spirituality. Sú to: cesta malosti, cesta duchovného detstva, cesta nenápadných skutkov, ktoré obetuje Bohu, jej veľká túžba byť misionárkou, ktorá, samozrejme, nemohla byť naplnená konkrétne, pretože žila v kontemplatívnom kláštore, ale mnohé svoje obety prinášala práve za misionárov, a nakoniec, čo nám môže znieť mierne paradoxne, bola vyhlásená za patrónku misií, aj keď nikdy neopustila múry kláštora.

Dalej, je to cesta jej vnútorného očisťovania. Terézia prežívala na sebe to, čomu terminológiou sv. Jána z Kríža hovorme „noc ducha.“ Vo veku šestnásť, či sedemnásť rokov, žila Terézia práve spiritualitou sv. Jána z Kríža. Je to vnútorné očisťovanie, oslobodzovanie sa od všetkého toho, čo nie je Boh, od toho, čo odvádza človeka od pozornosti a zamerania na Boha. Tento stav je sprevádzaný vnútornou samotou, vyprahnutím, opustenosťou, keď si človek ešte neznaľ pripúšťa myšlienku, že Boh sa od neho vzdialil pre nejaký hriech či nedokonalosť. Je to odňatie akýchsi Božích privilégií, o ktorých sv. Ján z Kríža hovorí, že Boh si svoje dieťa, čiže človeka vydaného sa na cestu duchovnej dospelosti, láska vo svojom náručí, zahŕňa ho svojou priazňou, drží ho ako matka vo svojom náručí. No tento stav netrvá večne a Boh túto náklonnosť odníma, ale od človeka sa nijako nevzdáľuje. Tento prechodný stav, ktorý môže trvať rôzne dlho, núti človeka kráčať vo viere, ktorá jediná ostáva. Terézia prežívala tento stav až do smrti. Zvlášť dva aspekty

plniť prázdne ruky. Byť ako dieťa, priame a jednoduché, veriace a dúfajúce, pripravené nechať sa obdarúvať a ďakovať - vždy a všade. A o to tu ide! Až keď sa staneme jednoduchými, pokornými, detskými, až potom môžeme byť od Boha hlboko obdarovaní. Lebo prijatie do Božieho kráľovstva sa neuskutočňuje úsilím človeka. Je to milosť. Je to dar. Dar od Boha.

Na inom mieste Kristus výslovne hovorí: *Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojde do Nebeského kráľovstva.* Teda **nie ostať** deťmi, **ale stať sa** deťmi. A to predpokladá stúpanie a dobývanie, a nie stagnáciu či úpadok. Iba ten si môže povedať, že je dospelý, komu sa podarí nadobudnúť ducha detstva.

Slová byť *ako deti* nie sú synonymom sladkastého infantilizmu. Neschvaľujú sa tým detskosti. Byť *ako deti* teda značí prijímať Kráľovstvo s jednoduchosťou a neobmedzenou dôverou. Naopak, dospelí sú dosť komplikovaní, plní nárokov, domýšľavosti či bezočivých kompromisov. Našu častou, „dospelou“ myšlienkou je, že by sme sa nemali pred nebeskou bránou objaviť s prázdnyimi rukami ako lotor po praviči, ktorý už nemal skutočne vôbec nič. Ale

z jej života pre nás ľudí dnešných čias strácajú na svojej aktuálnosti ani po vyše sto rokoch. A to je jej „odovzdanosť“ a prínos v objavení „Boha milosrdenstva a Lásky“ a prax jej modlitby. Pre Teréziu bola modlitba neustálym cvičením sa v láske, tým ale neuberá dôležitosť úkonu modlitby, ale znamená to, že to, čo má cenu, či už ide o akciu alebo kontempláciu, je láska. „Všetkou mojou silou je modlitba a obeta. To sú nepremožiteľné zbrane, ktoré mi dal Ježiš. Môžu sa dotknúť duši oveľa viac, ako slová“. Je zaujímavé, že v spisoch sv. Terézie nie je modlitba ničím hlavným, okolo čoho sa všetko ostatné odvíja, ale aj na-

priek tomu, celý jej život, celá jej „malá cesta“ dôvery a odovzdanosti a zabúdanie na seba, nie je nič iné, než vyjadrenie modlitby, v ktorej žila.

Terézia, ktorá sa mnohým zdá až príliš sentimentálna a sladká, nám zanechala hlbokú spiritualitu v duchu evanjelia. Je príkladom pre dnešný svet, pretože spája lásku, takú hlbokú a skutočnú, s cestou úplnej dôvery. Je zaujímavé a fascinujúce, že ona, ktorá ku koncu života tak nesmierne trpela nielen fyzicky, ale hlavne vnútorne, keď nepocítovala nijaké útechy, iba vypráhnutosť, zanechala po sebe „dielo života“, ktoré nenecháva ľahostajným človeka,

ktorý prežíva svoj vnútorný vzťah s Bohom.

Ján Pavol II. sa pri svojej návšteve v Lisieux vyjadril: „Svätci prakticky nikdy nestarnú.“ Terézia, ako dodal, pripomína nám „najhlbšiu a najuniverzálnejšiu pravdu evanjeliového posolstva: Boh je náš Otec a my sme jeho deti“.

Vďaka Kristovej požiadavke „byť ako dieťa“ a vďaka príťažlivosti života sv. Terézie z Lisieux si aj starší dokážu zachovať ducha mladosti. Preto svätý Bernard píše, že sa „v duchovnom živote aj starci stávajú mladými“. A možno ho doplniť: Navždy mladými.

Pavol Póša, kaplán

KTO CHCE ÍŠŤ ZA MNOU...

V súčasnom období sme svedkami pre nás veriacich nie práve najradostnejšej situácie. Cirkev akoby vo svetovom meradle strácala svoju vážnosť a postupne krok za krokom akoby ustupovala z postov, ktoré jej pred časom prináležali. V minulosti totiž prostredníctvom svojich kňazov a učencov výrazne zasahovala nielen do života človeka, ale aj spoločnosti. Radili sa s ňou králi, panovníci, cisári. Dnes vidíme opak: je ich čoraz menej tak v súkromnom, ako aj v politickom živote. Môžeme si položiť otázku: Je to dobré či zlé? Je dobré, že sa čas, keď Cirkev mala významné postavenie v spoločnosti, skončil, že sme svedkami postupujúcej sekularizácie?

Napriek tomu, čo sme povedali, sú však ešte aj ostrovy viery. A práve na týchto ostrovoch viery môže spočívať ťažisko nášho kresťanského života. Pán Ježiš nás aj dnes oslovuje veľmi nástojčivými slovami, ktoré vždy zodpovedajú jeho pravdivosti a jeho štýlu. Nikdy nič nechce prikrášľovať, nikdy nikoho lákať prílišnými sľubmi. Hovorí o tom, čo potrebujeme, aby sme boli jeho učeníkmi. Práve preto nikto z nás nemôže byť k Ježišovým jasným a zároveň tvrdým slovám ľahostajný, nikto z jeho učeníkov sa nemôže pred nimi skrývať. Preto Pán Ježiš tak dôrazne, a dá sa povedať žiarlivo a nástojčivo, kladie v evanjeliu uvedené podmienky. Vie totiž, že byť kresťanom, byť skutočným kresťanom, je veľmi ťažké. Ježiš nám ponúka príklady a prostredníctvom nich hovorí o podmienkach. Ak človek jeho podmienky neprijíma, z kresťanstva mu neostáva nič. Môžeme povedať, že k tomu byť kresťanom, nestačí iba trocha dobrej vôle, ktorá vychádza z nejakej nábožnej tradície.

Nestačí totiž len v nedelu zo zvyku vojsť do kostola, sem-tam sa nadýchnuť vône kadidla alebo zaspievať nejakú náboženskú pieseň. Isto, aj to treba, ale to nie je všetko. Byť Ježišovým učeníkom si vyžaduje celého človeka. Ježiš hovorí tak zreteľne, že sa nám to možno až nepáči. Môžeme sa pýtať, akým právom môže niekto klásť takéto požiadavky na druhých. Je azda Ježiš nepriateľom človeka, ľudského života, či tohto sveta? To iste nie. Tým, že Kristus hovorí takto, jasne naznačuje, že si máme dobre rozmyslieť, či chceme byť ozajstnými kresťanmi. On nechce zlo, to by ponúkal iné prirovnania. Chce nám povedať, že ak chceme mať niečo z kresťanstva, mali by sme kresťanstvo brať od základu a dôkladne. V opačnom prípade bude to „čosi“, akési náboženstvo, ale nie kresťanstvo. Potom by sme nepatrili medzi Ježišových učeníkov, boli by sme len zapísaní v matrike, no skutočný život by bol ďaleko od toho, ktorý ponúka Ježiš.

Pán Ježiš nechce byť proti životu. Sám ho prežil, posvätil a posvätil v ňom všetko. Vykúpil nás a my sme pozvaní ako vykúpení, ako Božie deti, odovzdávať Bohu celý svoj život. To je poslanie kresťana. Ježiš sa nechce miešať do nášho zamestnania, do toho, čo máme robiť, ale chce, aby sme pri všetkých svojich podujatiach ostali vždy slobodní pre nebeské kráľovstvo ako vyššiu hodnotu. To je jediné, čo od nás chce. Chce našu slobodu ducha.

On nesľubuje, ako to niekedy vidíme v spoločnosti. Napríklad: Daj sa pokrstiť, budeš riaditeľom, alebo prijmi birmovku a postúpiš vyššie. Nie je učeník nad svojho majstra – to sú jeho slová. Pritom však nám nevnučuje nijaký smutný pohľad na túto skutočnosť. Veď kresťan, vyzvaný niesť svoj kríž, nie je vyzvaný, aby sa mračil a vyhľadával utrpenie. Kresťan je človekom nádeje, optimizmu, aj keď niekedy cez slzy, je človekom, ktorý má mať takú veľkú lásku, ktorá sa nezastaví pred ničím. Lásku, ktorá nepozná prekážky. Preto sa jeho život niekedy mení na veľmi ťažký, lebo berie všetko, ľudovo povedané „chlapsky“.

Ježiš vie, akí sme, vie, ako ľahko nás fascinujú veci sveta, že sme neraz takí ako malé deti. Tie sa zastavia pri nejakej hračke a ťažko ich od nej odpútať. Vie, že každý sa zastavuje pri inom: Jeden pozerá na kariéru, iný na peniaze, ďalší na pohodlie, ďalšieho zväbi krásna tela, a tak by sme mohli pokračovať ďalej. Pán Ježiš však hovorí, že voľba musí byť jasná. Musíme vedieť, kam sa máme postaviť. Keďže vie, akí sme, volá nás, a my jeho hlas môžeme počuť napríklad každý prvý piatok v mesiaci: *Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení a ja vás poslím.* Vie, že sami nemáme dosť síl na obhájenie tohto jasného rozhodnutia sa pre neho. Pritom chce vždy len naše slobodné rozhodnutie a z neho vyplývajúce šťastie. Môžeme si pomocť myšlienkou svätého Augustína, ktorí hovoril, že nezriadená láska zabíja radosť a Kristus

chce, aby sme boli šťastní, chce, aby nám bolo dobre, ale to bude len vtedy, ak sa vždy jasne rozhodneme pre neho. Asi nám ešte mnoho chýba. Ak sme aspoň trošku sebakritickí, pochopíme.

A teraz môžeme rozmýšľať o konkrétnych veciach

Neraz aj v rodine, ktorá azda má svoje miesto medzi veriacimi, stáva sa, že niekto nosí v duši bolesť nad deťmi, ktoré sa od cudzili viere. Ospravedlenie, žiaľ to nesprávne, ktoré Kristus pranieruje, odôvodňuje asi takto: „On nemôže chodiť na svätú omšu, lebo je pracovne vyťaženy.“ V tomto prípade viera do určitej miery zlyháva. Je to nesprávna voľba. Človek sa musí vedieť vždy rozhodnúť. Alebo: prečo sa v našich rodinách neriešia problémy po kresťansky, ale hľadajú sa ospravedlenia? Problémy vždy boli, aj budú, no prečo sa riešenia od kresťanstva vzdávajú. Máva sa radšej nad hlavou rozvodovým konaním namiesto toho, aby sme sa postavili do radu kajúcnikov, hoci aj každý týždeň a skúsili to znova. „Prehral som, Bože, odpusť, pomôž a pokúsím sa odznova. Sklamali sme, ale veríme viac tebe.“

Svet ponúka riešenie slovami – to nemá cenu, načo si otravovať život. Boh však hovorí – aj v šťastí, aj v nešťastí, vždy spolu, vo vzájomnej zodpovednosti, pomáhať si na ceste spásy. Je smutné hovoriť, keď sa pozrieme na iný príklad, že dnes sú to i rady kresťanov, ktorí zaplňajú rakvy nenarodených. Často je to z pohodlia. A zasa je tu voľba medzi hriechom a Ježišom, a zasa sa to schová pod niečo svetské. Skrátka neraz to v živote takto chodí. Všetci hrešíme po svojom, a predsa k Ježišovi vedie jedna cesta – zvoliť si jeho prikaz lásky.

Vyprosujeme si dar vždy sa správne rozhodnúť. To nie je len jednorazová záležitosť, je to program mnohokrát a každodenne opakovanej voľby. Veď život si nás každú chvíľu podáva a každú chvíľu sa nám treba rozhodovať.

Spomením príbeh matky, ktorý možno poznáte, ale pomôže nám vniknúť do tejto témy. Matka sa každý deň modlila za svojho syna. Keď zomrela, jej dcéra upratovala izbu, v ktorej žila. Našla tam padnutú modlitbovú knižku, z ktorej sa jej matka denne modlila. Spomenula si, že keď ešte všetci bývali spolu doma aj s bratom, matka ho

raz poprosila, aby jej túto knižku prepísal. „Moja knižka je už stará a ošúchaná“ hovorí vtedy matka synovi, „ale ty pekne píšeš, prosím ťa, prepíš mi ju. A ja si sama potom napíšem na zadnú stranu modlitbu za teba a budem sa ju každý deň modliť.“ Dcéra si spomenula na túto skutočnosť a povedala si, že to pripomenie aj bratovi, a tak knižku zabalila a poslala mu ju poštou. O pár mesiacov, keď sa rodina stretla, švagriná si zavolala sestru svojho muža hovorí jej: „Pred pár mesiacmi bolo u nás v rodine peklo. Tvoj brat, môj manžel, nás chcel opustiť. Našiel si inú ženu. Už mal pobalené veci, „sedel na kufroch“ a čakal na taxík, keď v tom niekto zazvonil. Myslel

si, že je to taxikár, ale bol to poštár. Podal mu nejaký baliček. Keď ho rozbalil, bola to knižka, ktorú si mu poslala. Manžel začal v nej listovať a po chvíľke hovorí, že nejde nikde.“ Vtedy prišiel do izby aj manžel a potvrdil, že keď našiel na zadnej strane tej knižky už roztrášeným písmom svojej matky napísanú modlitbu zaňho, nemal sil odísť od svojej rodiny.

Každú chvíľu treba vedieť, ako máme konať. Rozhodne však urobme krok od vlašného kresťanstva, od kresťanstva, ktoré takým spôsobom neosloví. **Byť kresťanom, to naozaj nemôže byť odvar z toho, čo nám Ježiš ponúka.** To musí byť jasná reč. Reč, ktorá vedie k Bohu. Ak sa takto roz-

hodneme a budeme mať v sebe ohotu, Ježiša určite stretneme už tu na zemi. Kde? V našej duši. Tým, že tam bude prebývať radosť a pokoj, ktorý nám nikto nevezme. Nebude v našej duši ustráchanosť, ale istota z dobrého svedomia. Túto ponuku garantuje Ježiš. Nie ja, Ježiš a jeho do následkov ponúknuté slovo. **Nielen povedať – ja som kresťan – ale konať ako kresťan, vždy a v každom momente.** Pokúsme sa na to myslieť denne: „**Pane, čo chceš od mňa?**“ **Čo žiadaš, ako mám konať i keď v mojom okolí konajú všetci inak.**

Mgr. Marián Bér,
prefekt knázskeho seminára

ODPUSTKY PRE SVÄTÝCH

... svätý nech sa posväčuje (porov. Zjv 22, 11)

„Mám problém s odpustkami“, povedal starší vzdelaný pán pri jednom našom náhodnom stretnutí. To bolo impulzom siahnuť po tomto fundovanom článku, ktorý sme uverejnili v našom farskom časopise ešte v r. 1999. Zdá sa totiž, že práve táto téma si vyžaduje mimoriadnu pozornosť a je aktuálna aj preto, lebo sa blíži čas intenzívnejších modlitieb za našich zomrých spojený s možnosťou využiť pre nich dobrodenie odpustkov.

Odpustky sú jedným zo základných prvkov osobitného znaku oslobodzujúcej Božej lásky. Treba o nich hovoriť, lebo z minulosti sú zatienené mnohými nedorozumeniami. Stali sa kameňom úrazu v praxi Cirkvi v období reformácie, kedy povrchnosť v poznaní a pri výklade tohto Božieho dobrodenia, spôsobili nemalú ujmu na tejto podstatnej pravde viery. Že ide o vážnu problematiku, naznačil aj Svätý Otec Ján Pavol II., keď pri generálnej audiencii 29. 9. 1999 varoval pred nedorozumeniami okolo odpustkov. Je to téma nanajvýš ekumenická, lebo nás vracia k cirkevnej penitenciárnej praxi tých čias, keď ešte neboli na scéne veľké schizmy Východu ani Západu. Je síce pravda, že pri príležitosti jubilejného roka 1300, ktorý vyhlásil Bonifác VIII., sa o úplných odpustkoch hovorí po prvýkrát, no samy odpustky sú obnovením starej tradície, píše v Bule *In carnationis mysterium* Ján Pavol II. A práve o to nám ide. Chceme aj dnes, keď nás Cirkev čoraz nástojčivejšie vyzýva na radikálnu konverziu, čerpať z bohatstva darov, ktoré nám ponúka Ježiš skrze službu Cirkvi, správkyniu jeho tajomstiev.

Keď sa započúvame do reči kresťanov iných cirkví či denominácií, a sme svedkami ich úprimnej túžby patriť Kristovi, vydať do jeho moci celý svoj život, nemôžeme sa ubrániť dojmu, že hovoria práve o tom, o čom sú katolícke odpustky, hoci proti tejto náuke inak priamo vystupujú. Je to nedorozumenie, veľké nedorozumenie. Treba siahnuť k biblickému videniu celej problematiky, lebo je pevne zakotvená v náuke vykúpenia skrze Ježiša, jediného prostredníka a Pána. Možno najviac mätúce v celom procese získavania odpustkov, je vykonanie predpísaného odpustkového úkonu, za ktorým nasleduje akoby juridický akt odpustenia časných trestov. Ak sa predloží odpustková prax iba v takejto skratkovej podobe, je to v rozpore s tým, čím odpustky vo svojej podstate sú. Je to hrubý zvečňujúci prístup, ktorý je viac tres-

tuhodný ako užitočný. Čo je pri odpustkoch dôležité a podstatné, je kontext celého životného postoja kajúcnika, ktorý v hlbokom postoji pokánia túži popretrhať všetky putá hriechnych návykov, túži po uzdravení duše a aj po odpustení hriechov. Prežíva obdobie rekonvalescencie a vie, ako veľmi-prevel' mi je odkázaný na Božiu pomoc. A práve toto obdobie duchovnej rekonvalescencie Cirkve v minulých obdobiach vyplňala skutkami pokánia, ktoré sa ukladali kajúcnikovi, aby zosilnel v Božej milosti a definitívne sa odpútal od svojej hriechnej minulosti. Aj taký veľký človek ako bol svätý Pavol, po obrátení pred bránami Damaška odišiel na púšť, kde sa pripravoval, kde dorastal v Božej milosti pre dielo, ktoré mu Boh určil vykonať. Pavol sa učil vydať svoj život do Božej moci, a práve o tom sú odpustky.

Ich bezpodmienečným predpokladom je takáto úprimná existenciálna túžba patriť celkom Bohu. Opustiť všetky postoje, pri ktorých sa nejakým spôsobom zaplietame do siete zla a urobiť radikálny a jednoznačný prechod do spoločenstva života svätých Božích detí. Túžime po tom, aby sme žili v istote, že naša hriešna minulosť je definitívne pochovaná, pretože sme pokánim umreli hriechu a spolu s Kristom v sile jeho životodarnej lásky sme sa zrodili pre nový život. Táto istota musí byť plná radosť z Ježišovej blízkosti skrze lásku Ducha Svätého, ktorý nás chráni, aby sme nepadli. Odpustky teda nie sú odpustením hriechov a vín. Naopak, odpustenie hriechov vo sviatosti pokánia je podmienkou na ich získanie.

Odpustenie hriechov sa uskutočňuje v nadprirodzenej roviny skrze jediného prostredníka, Krista, ktorého viditeľným znakom je sviatostná služba Cirkvi. Odpustky sa uskutočňujú v licencií lásky jediného Prostredníka, ale nie sú až tak smerované do nadprirodzenej roviny, ako do roviny našej prirodzenosti, ktorá sa zotavuje z následkov už odpustených hriechov. Veď či

nehovorí teologická reflexia tejto otázky o tzv. dočasných trestoch? A to nejde o odpisovanie nejakých trestov z pomyslenej knihy trestov, ale o posilnenie obrátenia cez všetky zložky našej prirodzenosti, ktoré sa podieľajú na vytvorení našej osobnosti. To, že do tohto procesu vstupuje Cirkev svojím autoritatívnym juridickým aktom, vyrastá z prastarej viery i praxe Cirkvi, že modlitba môže kajúcnikovi vyprosiť zvláštnu milosť, ktorá mu umožní rýchlejší prechod k dokonalému obrazu Ježiša Krista. Katolícka cirkev verí, že tajomné Kristovo telo, ktoré vytvárame spolu s Duchom Svätým je prepojené touto osobnou Božou láskou a môže osobitne súžiť tým údom tela, ktoré takúto pomoc potrebujú a túžia po nej (dispozícia kajúcnika).

Ak sa v tejto súvislosti hovorí o poklade Cirkvi, nemáme na mysli nejaký zásobník Božej milosti, do ktorého pápež načiera, ale myslíme na tých Božích služobníkoch a služobnicach, ktorých láska k Bohu bola taká veľká, že dodnes sú na prospech celého mystického tela, t. j. Cirkvi. Na túto obrovskú mieru Božieho milosrdenstva a lásky, ako aj na týchto Božích miláčikov sa odvolávame, keď túžime po tomto výnimočnom dotyku Božej uzdravujúcej moci. Ak je možné, aby sme sa jeden za druhého pred Bohom prihovárali, o to viac je na mieste, aby aj nástupca svätého apoštola Petra, ktorému Ježiš medzi apoštolmi zveril prvé miesto, vyhlásil, že Cirkev ako celok, ako mystické telo nášho Pána prosí o zvláštnu milosť pre tých bratov a sestry, ktorí sa na to pripravili a veľmi po tom túžia. A potom je naozaj jedno, či je to pre nás tu v čase, alebo pre duše v očistci, ktoré prežívajú svoju bolestnú konverziu k plnosti svetla nebeskej blaženosti.

Sem teda smeruje dobrodenie odpustkov, aby sa zmiernil bolestný aspekt našej ľudskej slabosti, ktorý tiež možno pomenovať trestom. V hĺbinách tajomstva Božej lásky je všetko možné, a len Bohu patrí, aby našiel cestu pre svoju milosť a uzdravil celého človeka.

Odpustky sú veľké slovo, a kto po nich túži, nehovorí nič iné ako to, že túži po pravej svätosti, že chce celkom patriť Kristovi.

Štefan Herényi

Z článku z r. 1999 sme vybrali podstatnú časť s láskavým dovolením autora.

PREDSTAVUJEME...

V tomto čísle, tak ako sme našim čitateľom sľúbili, predstavíme na stránkach Blumentálu pána kaplána Mgr. Zdenka Tkáčika, ktorý pôsobí v našej farnosti od prvého júla tohto roku. Do farnosti prišiel spolu s pánom farárom Mgr. Branislavom Čanigom a s pánom kaplánom Mgr. Pavlom Póšom, ktorých sme predstavili v predchádzajúcich číslach.

• **V Blumentálskej farnosti ste, pán kaplán, už tri mesiace, zvykli ste si?**

- Isto mi dáte za pravdu, že málokto má v obľube časté zmeny či sťahovanie. Všimol som si však, že pomerne rýchlo si zvyknem v novom prostredí, ak tam nájdem pár ľudí, ktorí sa modlia a ja sa môžem pridať k nim. Som veľmi rád, že tu v Blumentáli sa po druhej rannej svätej omši môžem pridať k spoločnej modlitbe posvätného ruženca. Je to akési doznenie atmosféry zo svätej omše a zároveň príprava na začínajúci deň.

• **Raz ste mi spomenuli, že Blumentál nie je pre Vás celkom „neznáma“, lebo ste tu pôsobili ešte počas štúdia na diakonskej praxi. Tešili ste sa, že Vašou ďalšou zastávkou na ceste kňazstva bude práve táto farnosť? Aké spomienky ste si uchovali v pamäti z Blumentálu tých čias?**

- Áno počas školského roku 2006/2007 som sem prichádzal v soboty a nedele ako diakon z kňazského seminára. Podobne ako teraz, aj vtedy tu bolo milé bratské spoločenstvo kňazov - pán farár Štefan Herényi a kapláni Jozef Slezák a Marián Bér. Z toho času si spomínam na veľký kostol naplnený modlitbou, spevom a mohutnou organovou hudbou. Výrazná socha Božského Srdca Ježišovho nad hlavným oltárom je vždy výzvou: *Podte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste obťaženi. Prijmite na seba moje jarmo. Je ľahké a príjemné. Dostanete pokoj pre vašu dušu.* A je to aj kostol výrazne mariánsky, čo badať na modlitbách veriacich a piesňach pánov organistov.

• **Naši čitatelia už vedia, že naposledy ste pôsobili v Dúbravke, no nevedia, kde ste začínali ako kaplán po vysviacke, kde všade ste pôsobili, ani to, odkiaľ pochádzate, ani kde ste prezili svoje detstvo a študentské roky. Prezradte nám čosi o sebe.**

- Po kňazskej vysviacke v júni 2007 som nastúpil na prvé kaplánske miesto do Dúbravky. Teda Blumentál je mojim druhým pôsobiskom. Pochádzam z Kysúc a ešte z detských rokov si pamätám na obdobie neslobody a útlak Cirkvi počas totalitného režimu. Po prevrate nastala aj u nás vo farnosti Krásno nad Kysucou obroda duchovného života, ktorý ani v čase totality nebol zničený. Mnohé spoločenstvá, ktoré dovtedy fungovali tajne, začali pôsobiť slobodne a verejne. Počas štúdia na vysokej škole v Prešove som stretol veriacich študentov. V deväťdesiatych rokoch ešte neexistovali univerzitné pastoračné centrá. Stretávali sme sa teda na izbách, vo voľnej študovni alebo rovno na chodbe internátu. Stačila gitara, spevník a zapálený kahanček. Sám

Pán Ježiš hovorí: *Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som aj ja medzi nimi.* Prial by som si, aby sa nám podarilo zapáliť takéto svetielko aj medzi našimi študentmi, ktorí bývajú v blízkom vysokoškolskom internáte „Bernolák“.

• **Vaše predchádzajúce pôsobisko susedilo s farnosťou, ktorá bola nedávno v poznačená veľkou tragédiou. Viete, aký bol náboženský život veriacich v tejto mestskej časti, mali ste kontakty s tam pôsobiacimi duchovnými?**

- S pánom farárom z Devinskej sme sa pravidelne stretávali na kňazských rekolekciách a svedení pred vianočnými a veľkonočnými sviatkami. Myslím si, že duchovný život veriacich je podobný ako inde. Dlhé roky fungoval spoločný devínsko-dúbravský mládežnícky spevácky zbor. V Devinskej už asi dva-tri roky pôsobí občianske združenie ICHTYS, ktoré sa v spolupráci s farnosťou usiluje oslovit deti a mládež nielen v kostole, ale aj formou streetworku - čiže idú do ulíc, na sídliská, k školám, na ihriská - všade tam, kde sa nachádzajú mladá.

• **V súvislosti s tou tragickou udalosťou sa mi vynára myšlienka násilia. Kde sa podľa Vás v človeku rodí túžba po násilí. Má naň vplyv súčasný svet, ponúkajúci naozaj rôzne formy násilia - teroristické útoky, podobné udalosti vo svete, ako bola tá „naša“? Je to násilie v televízii, bojové hry na internete, a či výchova - lepšie povedané rodinný život, z ktorého sa čoraz väčšmi vytráca starostlivosť o deti?**

- Násilie, tak ako aj iné hriechy povstávajú v srdci človeka. Je dôležité proti nemu zaujať odmietavý postoj. Pokánim - premenou myslenia a praktickou láskou, odpúšťaním. Spoločnosť, škola a Cirkev majú dôležitú úlohu pri formácii mládeže, ale nezastupiteľnú úlohu majú rodičia.

Všemohúci Bože, pre tvoju dobrotu môžeme každoročne sláviť deň posvätenia tohto chrámu; vyslyš prosby svojho ľudu a dopraj, aby sa na tomto mieste vždy konala tebe milá služba a na nás hojne zostupovala milosť vykúpenia. Skrze nášho Pána Ježiša Krista, tvojho Syna, ktorý je Boh a s tebou žije a kraluje v jednote s Duchom Svätým po všetky veky vekov.

Modlitba v chráme na výročie jeho posviacky (Liturgia hodín)

• **Ako možno tomuto všetkému čeliť?**

- Nad nikým netreba lámať palicu. Nič nie je stratené. Mládež potrebuje trezrivý prístup, dôveru a postupné preberanie zodpovednosti. Nijaké dieťa sa nechce stať bezdomovcom, zlodějom, vrahom, či prostitútkou. Stále v nich badať túžbu po statočnom, úspešnom, usporiadanom živote. Preto je potrebné budovať už na tomto prirodzenom základe. Tí, ktorí dostali od rodičov kresťanskú výchovu, majú dospieť z detskej viery v Ježiška spod vianočného stromčeka k osobnej viere v Ježiša Krista Spasiteľa, ktorý zomrel za nás na kríži.

• **Vy ste, ako som počula, úspešne pracovali s deťmi. Využijete svoje skúsenosti z práce s deťmi aj v tejto farnosti? A čo by ste chceli odovzdať staršej a strednej generácii v Blumentálcov, lebo tá tvorí väčšinu veriacich a návštevníkov Blumentálu.**

- Od kaplána sa tak podvedome očakáva, že sa venuje mládeži. To áno, ale tak ako v Blumentáli, aj v Dúbravke tvorí väčšinu veriacich v kostole stredná a staršia generácia. Venoval som sa teda tým, čo boli v kostole. V rámci roka apoštola Pavla sme mali vždy jeden večer v týždni po svätej omši stretnutie pri Božom slove. Za rok sa nám podarilo prečítať list Rimanom a kapitoly zo Skutkov apoštolov, kde vystupuje svätý Pavol. Následne počas roka kňazov sme pokračovali v pravidelnom preberaní právd viery. Jednoduchý výklad zaujal mnohých a bol požehnaným časom pre mňa samého. Som presvedčený, že každý z nás kňazov tu v Blumentáli má osobitné obdarovania. Verím, že aj s pomocou vašich modlitieb za nás vám spoločne s pánom farárom a druhým pánom kaplánom sprostredkujeme mnohé Božie milosti.

• **Blížia sa celomestské misie, čo by ste chceli v tejto súvislosti odkázať Blumentálcom, ako sa majú pripraviť na prežívanie tých dní?**

- Nielen na čas celobratislavských misií želim Blumentálcom predovšetkým otvorené počúvajúce srdce.

Dakujem Vám, pán kaplán, za rozhovor. Nás Blumentálcov by isto veľmi potešilo, keby sa Vám podarilo oslovit a do nášho chrámu pritiahnúť čo najviac mladých z okolitých internátov - „Bernoláka“ a internátu na Šoltésovej, a to nielen na večernú svätú omšu v utorok, na ktorej spievajú naši Béc-kari, ale aj v ostatné všedné dni. No a nepochybujem, že naši veriaci by uvítali aj podobné stretnutia pri Božom slove, ako ste mali v Dúbravke. Dúfam, že sa už medzi nami cítite naozaj ako doma. X. Duchoňová

Kresťanstvo a hinduizmus

V súčasnosti veľmi často počujeme aj o ďalších náboženstvách. Po islame a budhizme sa azda najviac stretáme s hinduizmom, náboženstvom rozšíreným najmä v Indii. Ak chceme ukončiť naše niekoľkokomesačné vzťahoch kresťanstva s týmito náboženstvami, musíme aspoň čiastočne poznať ich podstatu, a až potom si môžeme vytvárať svoj postoj k nim, ale najmä pochopiť aj postoj Katolíckej cirkvi k nim.

Hinduizmus je synkretickou sústavou náuk – to znamená, že je akýmsi kompilátom rôznych náboženstiev. Presadil sa v Indii po úpadku budhizmu až v 19. storočí, keď hinduistickí reformátori a západní orientalisti začali hovoriť o rozmanitých náboženských predstavách a praktikách. Hoci na prvý pohľad by sa zdalo, že je to mladé náboženstvo, opak je pravdou. Jeho korene sú staré už viac ako štyri tisícročia. **Toto náboženstvo nemá svojho zakladateľa**, ako ho má islam, alebo kresťanstvo, či azda aj pseudonáboženstvo – budhizmus. V hinduizme počas jeho dlhjej histórie prišlo k mnohým dôležitým zmenám. Svedčí o tom vzostup a pád starých bohov (napr. Indru – kráľa starých bohov, či Varunu – boha morí), úpadok dôležitosti zápalných obiet, alebo nárast devocionálnych tradícií. Na začiatku 20. storočia ho pod silným vplyvom západnej kultúry veľmi silne reformovali Vivekanánda, alebo azda najznámejší Mahátma Gándhí, ktorí pokojnou cestou bojovali proti mnohým zvykom hinduizmu, napríklad proti sebaupaľovaniu vdov či proti detským sobášom. **Hinduizmus je širokým sútokom náuk – vied – večného zjavenia a nekonečnej studnice poznania a rituálov** – obiet všetkého, často aj ľudí. **Zjednocujúcim prvkom je viera v Trimurti, hinduistickú Trojicu: boha Brahma-stvoriteľa, Višnu-zachovávateľa a Šivu-ničiteľa, ale aj darcu života a plodnosti.** V čase zostavenia Véd bol Indra, vládca nebies, jedným z hlavných bohov. Okrem toho hinduisti uctievali mnohé božstvá. **Reinkarnácia** (prevtelovanie po smrti) a **karma** (osud) **sú súčasťou náboženstva.** Podľa hinduizmu existuje jednota bytia: Medzi človekom, Bohom a svetom neexistuje podstatný rozdiel, jedine rozdiel stupňa.

Z ilúzie, zo zdanía sa má človek vyslobodiť. Hovorí sa tu o *bhakti*, o zbožnom oddaní sa Bohu, aby sa človek zjednotil s ním. Je poznaním Boha i poslušnosťou jeho vôle. *Bhakti* znamená milovať Boha celou svojou myslou a celým svojim srdcom. Vrcholí v intuitívnom poznaní Boha. V nižšej fáze sa človek oddáva modlitbám, obradom a úcte obrazov. Vrcholná *bhakti* znamená úplne odovzdanie sa Bohu.

Prívrženci boha Šivu (*šiva-siddhanta*) uznávajú, že duša aj pri zjednotení sa s Bohom zachováva svoju individualnosť. Boh Šiva je strašný na pohľad, ale volá sa dobrotivý Šiva. Jeho manželka sa volá Deví, Kalí, krutá bohyňa. Šiva je nezapríčená skutočnosť, vševediaca.

Boh sa ukazuje ako milujúci človeka a zjednotenie sa chápe ako milosť. Svet je podľa hinduizmu jednou celosťou, ktorá sa riadi odvekým zákonom (*tira*) a cesta človeka (*dharm*) je realizáciou poriadku sveta. História nemá význam, čas je cyklický. Nič sa nehovorí o Božej prozreteľnosti, ani o Bohu ako Pánovi histórie. Ľudský život má zmysel jedine ako čas kozmického poriadku. Dobro znamená konať s poriadkom sveta. **Pre toto náboženstvo je charakteristické delenie na kasty**, čo dodnes pretrváva a aj v súčasnosti vyvoláva mnohé problémy. Najvyššie postavenou kastou je kasta, ktorá sa vyvinula z tých, čo vykonávali rituál tzv. ritualistov – kňazov. Pod nimi na nižšom stupni stoja brahmani-bojovníci alebo kňezatá. Treťou kastou boli obyčajní ľudia. Tieto tri kasty boli známe ako „dvojzrodení“, ktorými sa stali cez iniciáciu, ktorá potvrdzovala ich postavenie ako plnohodnotných členov spoločnosti. Práve tento obrad ich oddeľoval od štvrtej najnižšej kasty – sluhov. Pod vplyvom modernistov hinduizmu v 20. storočí sa kastovníctvo stalo problémom číslo jeden. Snaha o reformu sa chápala ako šovinizmus a diskriminácia kastového systému. V takom stave sa nikto nemôže diviť, že reformátori sa stávali často obeťmi atentátnikov (Mahátma Gándhí +1948). V Indii nie sú zriedkavé nepokoje vyvolané úsilím o zrušenie kastového systému. Politici sa aj dnes boja dotknúť tejto otázky. Pre kresťanov je cudzie rozdelenie na kasty a necitlivosť na ľudské krivdy.

Hinduizmus, ktorý je nasmerovaný na boha Višnu, pozná pravdu o božskom vtelení (*avatara*). Hovorí o mnohých vteleniach. Boh ostáva na nebi, ale jeho druhé ja zostupuje na zem. Najznámejším a najstarším vtelením boha Višnu je Krišna. Ďalším vtelením je Ráma. Keď je narušený poriadok sveta, uskutočňuje sa inkarnácia. Boh zostupuje, aby ochránil človeka a obnovil *dharmu*. Spása nemá osobný charakter¹. Dôležité miesto v hinduistickom náboženstve má rieka Ganga. Pre Indov má rieka Ganga posvätný charakter. Hinduisti veria, že matku Gangu poslal na zem boh Brahma. Veria, že pramení vo Višnovom paláci a vyteká zo Šivových vlasov. Pozdĺž jej toku stoja sväté mestá. Milióny pútnikov v nej konajú obradné kúpele.

Hinduisti volajú svojho duchovného učiteľa „guru“. Jemu predstavujú novonarodené deti. On sám prichádza do domácnosti a vloží do úst novonarodeniatka štipku medu a roztopeného masla². Je istým spôsobom najvyššou autoritou, dôležitou postavou, ktorá je uctievaná a prichádza vo všetkých tvaroch a veľkostiach, tradíciách a rádoch. Guru získava svoje postavenie v dôsledku svojej charizmy alebo ustanovením do dávno stanovenej sekty. Významné postavenie medzi guru dosiahli aj viaceré ženy v tejto úlohe. **Prípravil Daniel Dian**

¹ MAIK. B.: Chrzeocijanstvo a hinduizmus, V: RUSECKI M. (red.), Leksykon teologii fundamentalnej, Lublin-Kraków 2002, s. 248-251.

² SENČÍK Š.: Kresťanstvo medzi svetovými náboženstvami, Trnava 1999, s. 34-35.

V treťom ročníku prednášok formou *Lectio divina*, ktoré sa uskutočňujú každú prvú stredu v mesiaci v Dóme sv. Martina, bude sa otec arcibiskup Stanislav Zvolenský zaoberať Jánovým zjavením, označovaným aj ako *Apokalypsa*. Prvé stretnutie na tému *Mám kľúče od smrti a podsvetia* (Zjv 1, 1 – 20) sa uskutočnilo 1. septembra 2010.

Každá apokalypsa predpokladá zjavenie – Boh zjavil ľuďom skryté veci, ktoré pozná iba on sám, predovšetkým budúce veci. No zatiaľ čo dávni proroci počúvali Božie zjavenia a odovzdávali ich ústne, autor tejto Apokalypsy prijíma zjavenia formou vízií a zaznačuje ich do knihy. Hodnota týchto vízií je v symbolizme, ktorý obsahujú, lebo skoro všetko v Apokalypse má symbolickú hodnotu: čísla, veci, zvieratá, časti tela, osoby vystupujúce na scénu. Apokalypsy vznikali v určitých židovských kruhoch už počas dvoch storočí pred Kristom. Boli to vízie prorokov, ako boli Ezechiel alebo Zachariáš, boli rozvinuté v Danielovi a v mnohých ďalších apokryfných dielach, napísaných okolo kresťanskej éry. Nový zákon zachoval iba jednu Apokalypsu. Jej autor sa nazýva Ján, vypovedaný z ostrova Patmos pre svoju vieru v Krista. Napísal ju v období nepokojev, intenzívneho prenasledovania rodiacej sa Cirkvi. Je určená na pozdvihnutie a upevnenie morálky kresťanov, ktorí prežívali pohoršenie nad tým, že sa bezudne rozšírilo také prenasledovanie Cirkvi toho, ktorý povedal: „Nebojte sa, ja som premohol svet (Jn 16, 3) – z komentárov Jeruzalemskej Biblie.

Podobné situácie, prenasledovanie Cirkvi, sa opakovali v celých dejinách kresťanstva a vidíme to aj dnes. No zatiaľ čo kresťania v minulosti boli prenasledovaní zvonka, zákazmi, mučením až fyzickou likvidáciou, dnes je to skôr rozvratom z vnútra. Kauzami a škandálmi, ktoré spôsobujú sami kresťania, ako aj neochotou prezentovať navonok svoju vieru a strachom prejaviť svoje presvedčenie. Zlo si našlo inú, zákernejšiu cestíčku pôsobenia proti Kristovi. Zneužíva slobodu človeka riadiť svoj život aj bez Boha a jeho prikázania. Alexis de Tocqueville v diele *„Demokracia v Amerike“* píše: **„Tyraniu možno uplatňovať bez viery, ale slobodu nie.“** Čo sa stane s človekom ktorý je sám svojim pánom, ak nedodržiava a neriadi sa Bohom danými prikázaniami? Nuž, nech si každý odpovie sám. Terorizmus a vojny, prírodné katastrofy, rôzne epidémie a psychické poruchy, rozvraty manželstiev, nedodržiavanie elementárnej slušnosti človeka k človeku sú toho dostatočnými dôkazmi.

Čítanie Apokalypsy je zaujímavé, ale aj náročné. Vyvoláva rozličné pocity tajomnosti až hrôzy, nezrozumiteľnosti, resp. možnosti rôzneho výkladu. Prvú kapitolu Apokalypsy krásne zobrazuje freska nad hlavným oltárom v kostole sv. Ladislava. Pán Boh hovorí: *Ja som Alfa a Omega* a pohybom ruky naznačuje, že Božie slovo je potvrdené svedectvom Ježiša Krista. Ide o prenesenie vlastností Boha, začiatku a konca všetkých vecí na Krista, ktorý Jánovi hovorí: *Neboj sa! Ja som Prvý a Posledný a Živý. Bol som mŕtvy a hľa, žijem na veky vekov a mám kľúče od smrti a podsvetí* (Zjv 1, 18). Kristus má moc, ktorou umožňuje z toho miesta vyjsť. Tým aj nám dodáva odvahu nebáť sa a uvedomiť si, že Kniha zjavenia je

stále veľmi aktuálna. Preto v najbližších dňoch, ktoré budú požehnané bratislavskými misiami, prosíme Pána Ježiša, aby nás obdaroval silou, odvahou a vytrvalosťou ísť za tým, ktorý je Alfa a Omega a má kľúče od večnosti. A nebojme sa pozvať aj našich najbližších a priateľov, možno budeme prekvapení ich reakciou.

Taňa Hrašková

(Dokončenie zo s. 1)

Čo je dobré, ...

prečo a na základe čoho?), ktorý zámerne neuvádzam, kedy treba vytvoriť cez modlitbu posvätného ruženca tzv. „obrovskú svetelnú vlnu ako veľmi silný zdroj pozitívnej energie“. Naša náboženská terminológia hovorí o osobnom Bohu, jeho pôsobenie nazývame milosťou. Nejde tu o hru so slovíčkami. Vieme však o snahe niektorých prúdov roztaviť vieru v osobného Boha do rôznych panteistických predstáv, ktoré radi operujú kozmickými a inými energiami a neosobnými duchovnými silami. Aj záver „posolstva“ vyznel čudne, kde sa cez ústa Panny Márie bagatelizuje to, k akej viere sa človek hlási. V akom kontraste sa nachádzajú takéto pochybné myšlienky s Máriiným výrokom v Evanjeliu na adresu Krista: *Urobte všetko, čo vám poviem!* a so slovami samého Božieho Syna: *Ja som Cesta, Pravda a Život. Nik nepríde k Otcovi, ak len nie cez ma!* Toto údajné posolstvo pravdepodobne vyšlo z dielne ezoterikov a nesie v sebe nechtuný zápach pseudonáboženského hnutia New Age.

Sväté písmo nás často vyzýva, aby sme si zachovali zdravú vieru a triezvu nábožnosť. Honba za senzáciami, posolstvami, zjaveniami so vzrušujúcim obsahom a sektárskym pátosom a brnkáním na sklon k poverčivému strachu a zastrašovaniu, nie je prejavom viery zrelého kresťana! Priznám sa, že popri pastoračnej službe som rád, keď mám čas na breviár, posvätný ruženec, svoje osobné modlitby a lektúru zo Svätého písma. Vzbudzuje to vo mne údiv (ale rozhodne nie obdiv!), keď poniektorí veriaci stihajú zaregistrovať a propagovať všetky (ne)možné posolstvá a zjavenia, ktoré, bohužiaľ, v prevažnej miere nemajú v sebe nič autentické, ale skôr sa zakladajú na tom, čo sa prisnilo určitým narušeným jednotlivcom. Pravá viera nemá nič spoločné s duchovným blúznením a bláznením! Sv. Pavol Solúnčanom prikazuje: *Bez prestantia sa modlite... Ducha neuháňajte, pro-roctvami nepohrádajte! Všetko skúmajte a čo je dobré, toho sa držte!* (1 Sol 5, 17a, 19 - 21). Je určite správne, ak sme otvorení pre impulzy svätého Božieho Ducha, len si ich nezamieňajme so subjektívnymi pocitmi a rozmarmi nášho ľudského ducha.

Modlitba posvätného ruženca je správa a užitočná. Držme sa jej bez toho, že by sme mali nutkavú potrebu „vylepšovať“ modlitbovú šnúru posvätného ruženca „svetelnými (alebo skôr pekelnými) reťazami“. Čo je dobré, toho sa držme! Svätý Otec Benedikt XVI. počas nedávnej návštevy Anglicka, ale aj pri iných príležitostiach vo svojich príhovoroch a spisoch zdôrazňuje potrebu súčinnosti rozumu a viery, lebo sa navzájom potrebujú. Nech nám aj modlitba posvätného ruženca pomáha byť rozumnými ľuďmi a opravdivo zbožnými kresťanmi!

Mgr. Branislav Čaniga, blumentálsky farár

Nemý

Medzi množstvom evanjeliových svedectiev o Ježišových zázračných činoch nájdeme v Matúšovom evanjeliu (Mt 9, 32 - 34) aj správu o tom, ako priviedli pred Ježiša nemého človeka. Ježiš ho uzdravil. Z nemého spravil schopného hovoriť. Zástupy žasli. Farizeji Ježiša odsudzovali.

Nemý človek. O ňom chce uvažovať tento článok. Nemí totiž neboli len v Ježišových časoch. Môžeme ich stretnúť aj dnes.

Z textu evanjelia sa dozvedáme jednu vážnu skutočnosť: tento človek bol nemý v dôsledku pôsobenia zlého ducha. Teda zlý duch a jeho pôsobenie spôsobovalo, že tento človek nebol schopný hovoriť.

Pokúsme sa predstaviť si a zvíť sa do jeho biednej situácie. Jazyk a reč je veľmi dôležitý nástroj komunikácie so svetom. Je to prostriedok odovzdávania informácií. Prostredníctvom reči dokážeme vypovedať svoje túžby; vypýtať si, čo chceme; sme schopní druhým zjavovať náš vnútorný svet myšlienok, pocitov, zámerov... Nemý človek síce dokáže čerpať z okolia množstvo podnetov a informácií, ale nie je schopný rovnakým spôsobom, teda hovorovým slovom, poskytovať vlastnú odozvu svojmu okoliu.

Aj pri nadviazaní kontaktu s Ježišom spôsobovala nemota tomuto človeku istú ťažkosť. Museli ho k nemu priviesť. Sám nebol schopný vypovedať svoj problém a požiadať Ježiša o pomoc. Bránilo tomu pôsobenie zlého ducha.

Bez toho, že by sme chceli demonizovať a vidieť za všetkým zlohom ducha (ako je to niekedy zvykom), musíme reálne a pravdivo povedať, že aj my v dnešnom svete sme jednoznačne vystavení pôsobeniu zlého ducha, a že aj dnes robí zlý duch niektorých ľudí nemými.

Je to napríklad nemota dnešného bolestného individualizmu, akéhosi čudného a uzavretého duchovného samotárstva. Takouto nemotou postihnutý človek neustále vyžaduje od svojho okolia komfort všetkých služieb, informácií, správ, faktov a údajov; všetko to v sebe zhromažďuje, ale nie je schopný svojmu okoliu ponúknuť nič cenné. Nedokáže svoje okolie obohatiť svojím duchovným bohatstvom. Žije si len sám pre seba a pre pohodlie svojho vnútorného sveta. A tak všetko dobré ovocie takéhoto človeka, ktoré by mohlo sýtiť a obohacovať okolitý svet, ostáva vo vnútornom väzení, z ktorého niet úniku. A ako sme už naznačili, ešte jedna vec je hodná povšimnutia: nemý človek ostáva nemým aj pred Ježišom. Až Ježiš je ten, kto koná, vyháňa zlého ducha a vracia reč.

I v tom môžeme nájsť obraz nás samých. Aj my sa niekedy môžeme ocitnúť pred Ježišom ako tento nemý človek. Vplyvom ducha sveta, v ktorom žijeme, zavaleňaní prácou a povinnosťami, každodenným zhomom, starosťami, problémami, ale aj neužitočnými klebetami, ohováraniami, závisťou, klamstvami či nemravnosťami, sa nám, veriacim ľuďom, ktorí sa úprimne usilujeme o duchovný život - život s Bohom - môže stať, že na konci dňa prideme pred Ježiša - a zostaneme ako nemí. Zrazu nemáme, nevieme či nedokážeme nič pove-

dať. Chceli by sme toľko rozprávať o tom, čo nás ťaží, trápi, boli a sužuje, s čím musíme zápasiť a každodenne bojovať, ale čosi nám v tom bráni. Nie sme schopní povedať ani jediné slovo. Zostaneme ako nemí.

Čo s tým? Aké riešenie môžeme skúsiť?

Pozrime, ako to dopadlo vtedy. Evanjeliu prináša dobrú správu: v prípade nemého iniciatívu v konaní preberá Ježiš. *On zlého ducha vyhnal a nemý prehovoril.* To je skutočný zdroj aj našej radosti a dôvery v neho.

Lukáš Uvalčík, diakon

Farská knižnica informuje

Vauguste tohto roku si celý kresťanský, ale aj nekresťanský svet pripomenul sto rokov od narodenia Agnes Bojaxhiu, ktorú poznáme pod menom Matka Terezia z Kalkaty. Pri tejto príležitosti chceme upriamiť vašu čitateľskú pozornosť na nový prírastok do farskej knižnice: *Greg Watts: Matka Tereza, viera v temnote* (Karmelitánske nakladateľstvo, Bratislava, 2010, 191 s.)

Asi budete argumentovať, že ste už čítali jej životopis, že už skoro všetko okolo nej viete. Aj napriek tomu si však myslím, že táto publikácia je trochu iná. Akoby viac kritická, akoby viac vykreslovala Matku Terezu z iného pohľadu. Autor je anglický novinár, ktorý spočiatku nepatril do „fan klubu“ Matky Terezy. Presvedčilo ho až vydanie jej korešpondencie po jej smrti, z ktorej vyplynulo, v akej duchovnej neistote a tme sa Matka Tereza pohybovala po celý svoj aktívny život. Preto sa rozhodol napísať jej životopis aj so zreteľom na nové informácie z jej vnútorného sveta. Je to mix toho, čo o nej väčšina z nás pozná s tým, čo nám ona sama odhalila o sebe v listoch a poznámkach. Kniha je bohato ilustrovaná kvalitnými autentickými fotografiami, jednotlivé životné etapy sú popísané v desiatich kapitolách. V texte často nájdeme aj kontroverzné názory na Matku Terezu, kritiku jej aktívnej činnosti a prípadné vysvetlenia problematiky. Matka Tereza bola úžasná, nebrala do úvahy nijaké kritické hlasy, pracovala naplno, ale vždy hovorila, že ona a jej sestry nie sú sociálne pracovníčky, ale osoby zasvätené Bohu, ktorý je láska. Jej dielo najlepšie vystihuje charakteristika autora: „Zatiaľ čo iní hovoria, ona pracuje. Zatiaľ čo iní kladú otázky, ona rieši problémy. Vidí nejakú potrebu a hneď na mieste ju uspokojí.“

Akokoľvek by sme dali voľný priebeh kritickým hlasom, vždy nakoniec z toho Matka Tereza vyjde víťazne. Blahoslavená misionárka lásky, verná Bohu - láske, v úplnej vnútornej tme a mlčania Boha dokázala vykonať toľko pre chudobných sveta. Matka Tereza začula vo svojom živote raz Boží hlas, ktorý ju volal urobiť veľký krok do neznáma. Povolanie v povolani. Ale potom celý život prežila vo vernosti tým niekoľkým vetám a vo viere, že to bol naozaj Boží hlas. Pokúšala sa dôverovať absolútne Absolútnu, ale občas sa ocitla v pochybnostiach ako my všetci. Táto publikácia bude pre čitateľov veľkým obohatením a posunom k poznaniu novodobých svätcov. Aureola svätosti ostáva, ale sviety inak, tak ľudsky, pozemsky, reálne. Nasledovaniachodne.

Monika Šandorová

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po - Pi: 9,00 - 11,00 h; poobede Po - Pi: 14,30 - 16,30 h;
telefón: 55 56 23 19 (fax), 55 41 02 33, 0904 555 566;
kostol: 55 57 11 78.

SVÄTÉ OMŠE

• **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; **po-pia 16,30; 18,00 h (v utorok a piatok), v sobotu popoludní len o 18,00 h;** • **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov. V deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok (napr. sv. Cyrila a Metoda a Sedembolestnej Panny Márie): 6,00; 7,30; 9,00, popoludní o 16,30 a 18,00 h - všetko slovenské.

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA - ZMENA

• **vo všedné dni** ráno budeme spovedať počas druhej svätej omše od 6,30 h do jej skončenia, večer pri svätej omši od 16,30 h do jej skončenia; • **v prvopiatkový týždeň** aj pri prvej svätej omši od 5,45 h (pondelok až piatok) a vo štvrtok a piatok od 15,00 h do skončenia večernej svätej omše (cca 17,30 h); • **v nedeľu** dopoludnia medzi svätými omšami (v prípade potreby aj cez sväté omše) od 7,00 do 12,00 h.

FATIMSKÁ SOBOTA

2. 10. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 16. 10. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

v stredu ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda o 7,15 h; vo štvrtok po sv. omši, ktorá sa začína o 16,30 h, teda od 17,15 do 18,00 h. Saleziáni (Miletičova): vo štvrtok po večernej sv. omši.

KATECHÉZA

• **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 17,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný lístok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa. • **pred prijatím sviatosti manželstva** sa začína vždy v prvý pondelok mesiaca. Snúbenci sa stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a potom s lektorom prirodzeného plánovania rodičovstva. Každé stretnutie sa začína vždy v pondelok o 17,00 h na farskom úrade. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša. • **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach pondelky, utorky a štvrtky na fare.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 - 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 - 11,00 h;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok 9,00 - 11,00 h;
- **psychologická poradňa:** vždy v utorok o 19,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretávajú vo štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návčky a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA OKTÓBER

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby sa katolícke univerzity čoraz viac stávali miestami, kde vo svetle evanjelia možno zakúsiť harmonickú jednotu medzi vierou a rozumom.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby Svetový deň misií poskytol príležitosť pochopiť, že úloha ohlasovať Krista je veľmi potrebná služba Cirkvi pre blaho ľudstva.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Aby sa spoločnou modlitbou posvätného ruženca v našich rodinách i chrámoch prednášali prosby za zasvätené osoby a nové duchovné povolania.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

1. 10. Sv. Terézie z Lisieux, panny a učiteľky Cirkvi
  2. 10. Sv. anjelov strážcov
  4. 10. Sv. Františka z Assiského
  7. 10. Ružencovej Panny Márie
  8. 10. Sv. Terézie od Ježiša, panny a učiteľky Cirkvi
  9. 10. Sv. Margity Márie Alacoque, panny
  10. 10. Sv. Lukáša, evanjelistu
  28. 10. Sv. Šimona a Júdu, apoštolov
- Výročie posviacky nášho chrámu**

POZÝVAME NA

- **modlitbu posvätného ruženca** denne okrem nedele ráno po poslednej svätej omši, teda asi o 7,15 h a popoludní (okrem soboty) po prvej popoludňajšej svätej omši, teda asi o 17,15 h. V sobotu pred večernou svätou omšou o 17,30 h.

Program misií vo farnosti Bratislava Blumentál od 16. 10. do 24. 10. 2010

Sobota	18.00	Sv. omša a začiatok misií
Nedeľa	6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 16.30, 19.00	Sv. omše s misijnou kázňou
	15.00	Misijná pobožnosť + beseda s misionármi + projekcia
Pondelok	6.30	Sv. omša. Po sv. omši misijná kázeň „Hriech človeka a jeho spása v Ježišovi Kristovi“
	16.30	Sv. omša s misijnou kázňou „Obrátenie - návrat do domu milujúceho Otca“
	18.00	Katechéza pre ženy
Utorok	6.30	Sv. omša. Po sv. omši misijná kázeň „Sviatosť zmiernenia“
	16.30	Sv. omša s misijnou kázňou „Odpustenie v živote človeka“
	18.00	Sv. omša s misijnou kázňou pre mladých
Streda	6.30	Sv. omša. Po sv. omši misijná kázeň „Ježiš - Spasiteľ“
	16.30	Sv. omša s misijnou kázňou „Viera“
	18.00	Katechéza pre mužov
Štvrtok	6.30	Sv. omša. Po sv. omši misijná kázeň „Cirkev“
	16.30	Eucharistická slávnosť s adoráciou. Misijná kázeň „Eucharistia“
Piatok	6.30	Sv. omša. Po sv. omši misijná kázeň „Modlitba“
	16.30	Sv. omša + udelenie sviat. pomazania chorých. Misijná kázeň „Útrpenie“
	18.00	Sv. omša pre deti a adolescentných
	20.30	Krížová cesta z katedrály
Sobota	6.30	Sv. omša s misijnou kázňou „Panna Mária“
	15.00	Stretnutie s mládežou v katedrále
	18.00	Sv. omša s misijnou kázňou a obnovou manželských sľubov „Poslanie rodiny“
Nedeľa	6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00	Sv. omše s misijnou kázňou
	15.00	Sv. omša - záver misií v katedrále

Sväté omše nevyznačené v tabuľke nebudú s misijnými kázňami.

Sviatosť zmiernenia

mládež	utorok	od 15.00
ženy	streda	od 6.00 do 10.00 a od 15.00
muži	štvrtok	od 6.00 do 10.00 a od 15.00
deti	piatok	od 15.00

Misie vo farnosti - to je čas, keď môžeš urobiť niečo pre svoj vzťah k Bohu, pre svoju večnosť. V mene Kristovom prosíme každú rodinu, každého farníka: Neodmietni toto pozvanie.

Váš duchovný otec a pátri misionári